

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин
від 11 листопада 2015 року

Веде засідання Голова Комітету Г.М.НЕМИРЯ

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, гості і запрошені! У нас сьогодні є чергове засідання комітету. Зараз за інформацією ще троє наших колег мають підійти. Для кворуму у нас має бути шість народних депутатів. Зараз присутніми в залі є чотири. Але з хвилини на хвилину мають підійти. Звертаю увагу на те, що у нас в різному будуть кілька питань, які ми маємо вирішити і зараз, щоб зекономити час також хотів би наперед звернути вашу увагу на пункт сьомий порядку денного щодо проведення виїзного засідання комітету. Ми говорили вже кілька разів і у зв'язку з тим, що тематика внутрішньо переміщених осіб є новою не лише для країни, але і для комітету, оскільки не зважаючи на плин часу гострота цього питання не зменшується, а збільшується і оскільки є очевидною неадекватність існуючого і законодавчого врегулювання і ще більше імплементації цих законів, які вже були прийняті, і невідповідності заходів на рівні виконавчої гілки влади. В комітеті існує консенсус щодо необхідності більше приділяти увагу цьому питанню. І ми вносимо на розгляд членів комітету можливість проведення такого виїзного засідання третього грудня. До цього ми повернемося, я просто заздалегідь, враховуючи що деякі колеги можуть раніше піти щоб на це подивилися з точки зору, по-перше, можливості бути присутнім на цьому виїзному засіданні, мається на увазі це засідання в Краматорську з виїздом ввечері другого грудня, перебування повного дня третього грудня і повернення в ранці четвертого. Вранці, оскільки це нічний потяг, вранці четвертого.

У вас є роздані матеріали і зараз не буду на цьому зупинятись, оскільки у нас є вже станом на цю хвилину, п'ятнадцяту сорок п'ять кворум, присутні

сім народних депутатів. Чи шість? Шість, ще сьомий має підійти. Але кворум є.

Порядок денний розданий був заздалегідь, я вже оголосив, що в різному буде питання, з приводу якого виступить колега Логвинський. А зараз переходимо до основного порядку денного. Перший пункт. Проект Закону про внесення змін до статті 9 Закону України «Про громадянство України» щодо встановлення спрощеного порядку прийняття до громадянства України іноземців та осіб без громадянства, які проходять військову службу у Збройних силах України, 2847. Це питання відання підкомітету Олександра Борисовича Фельдмана, мені повідомили що він хворіє. У нас також є у присутніх таблиця поправок до другого читання, їх загалом десять. Авторами цих поправок є три наших колеги народні депутати, чотири народних депутати, всі з яких були запрошені на сьогоднішнє засідання. За інформацією, які надана секретаріатом колега Кобцев звернувся розглядати без його присутності, або зняти його поправки, він не наполягає на них. Я так розумію, що присутні деякі помічники народних депутатів, зокрема колеги Веселової, щодо її поправок. Але, в будь-якому разі, ми можемо зараз приступати до розгляду цих поправок.

Хочу також звернути увагу, що продовжують реєструвати закони у Верховній Раді, які також торкаються інших аспектів цієї ж проблематики. Наприклад дев'ятого листопада, буквально два дня тому, зареєстровано законопроект, який має назву «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості України». Три народних депутати. Цей закон він більш вузького значення, але це також вказує на те, що проблематика існує і нам буде потрібно до нього повертатися, тим більше тут комітет визначений головним.

Зараз ми переходимо до поправок. У нас присутні також Уповноважений Верховної Ради України Лутковська Валерія Володимирівна,

Собко Анатолій Володимирович – начальник управління призову та комплектування Головного управління Генштабу Збройних сил України, представники Державної міграційної служби, Адміністрації Президента, громадські організації. Запрошую тих, хто хотів би висловитись, висловитись.

Отже, першою у нас є поправка народного депутата Веселової Наталії Василівни. Оскільки її немає я вам коротко, але дуже коротко, оскільки у всіх є таблиця, хочу надати слово. Прошу.

ЦИБУЛЬКО О.С. Шановні депутати, запрошую вас підтримати ці поправки, тому що зараз це проблема для бійців, які воювали за незалежність України, але їх змушують брати якісь довідки на батьківщині. Для них це неможливо, бо їх очікує ув'язнення на батьківщині і вони ходять по тому колу і не можуть нічого домогтись, щоб отримати документ на отримання громадянства. Пропоную підтримати ці поправки, тому що для них це вкрай важливе питання і там скорочується термін перебування до трьох років, починаючи з моменту прийняття до взяття участі, коли вони почали брати участь у антитерористичній операції. Конкретний механізм пропонується розробити Кабінету Міністрів. Вважаю, що можуть взяти за основу той механізм, як було з бійцями, які були неоформлені і воювали і там були два свідки, які підтверджували, що вони дійсно приймали участь у антитерористичній операції. Тому пропоную підтримати будь ласка, бо для них це дійсно важливе питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я прошу зараз Юрія Бузницького висловитись щодо експертного заключення і потім за бажанням всіх присутніх. Будь ласка, Юрій.

БУЗНИЦЬКИЙ Ю.В. Моя інформація дещо знімить питання дискусійні. Про що власне мова іде. Мова іде про іноземців, які хотять

служити за контрактом у Збройних силах України. Відповідний закон у нас був прийнятий шостого жовтня і він зараз працює. Поправка Веселової в даному випадку стосується тої частини іноземців із усіх бажаючих іноземців, які раніше воювали. І відповідно пропонується зарахувати той термін, що вони воювали в добровольчих батальйонах до загального терміну цензу осідлості або постійного проживання в Україні до цього терміну. Я хочу нагадати, що у нас уже в першому читанні прийнятий законопроект за авторством народного депутата Ляшка і цілої групи, 1901, який уже передбачає пільговий порядок прийняття до громадянства такої категорії осіб. Навіть не тільки самих осіб, а і членів їх сімей включно: дружину, чоловіка і так далі. І якщо в даному випадку пропонується їм зарахувати просто цей термін, то в тому законопроекті, який... я чому детально так про це кажу, бо таких поправок у нас там цілих п'ять буде. То у нас в цьому законопроекті, ви пам'ятаєте, члени комітету, там дуже бурхливі дискусії були, в кінці кінців вони звелись до того, що справа про набуття громадянства повинна бути розглянута протягом двох місяців. Не треба ніяких трьох років чекати, зменшувати термін, просто вони подають свою справу і за два місяці ця справа розглядається і тоді вже ця особа відповідно буде служити за контрактом не як іноземець, а як громадянин України. Навіть, якщо вона почне служити за контрактом як іноземець, то через два місяці вона має повні шанси продовжувати службу вже за контрактом.

Ну і останнє, на що я хотів звернути увагу. Відповідно законотворень намагався прив'язати дійсно службу саму іноземців в Збройних силах України до терміну контракту. Чому? Тому що мова іде... Багато хто думає, що це як раз ті іноземці, які воювали. Ні, це загальна категорія іноземців, які завтра забажають служити в Збройних силах України. Таким чином те питання, що пропонується поправкою Веселової вже врегульовано у нас в законопроекті 1901 і щоб уникнути у відповідності з регламентом конфлікту норм, бо не можна в двох законопроектах виносити одні і ті самі норми, які

регулюють одну і ту саму тему, ця поправка... тим паче, що вона навпаки ускладнить життя порівняно з 1901. Пропонується відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, хто хотів би висловитись з приводу цієї поправки, чи є якась позиція? Валерія Володимирівна, прошу.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую дуже, Григорію Михайловичу. Просто хотіла б звернути увагу на те, що в даному випадку поправка в будь-якому випадку має на меті три роки. На сьогоднішній день це один рік з початку антитерористичної операції. Відповідно ще два роки цим людям треба буде прожити без документів і без повернення додому, якого буде вимагати ДМС. І відповідно що буде за ці два роки – величезне питання. Їх ДМС просто депортує через деякий час. А депортувати їх не можна – це ризик їх життю і їх свободі. Тому власне, як на мене, ця поправка просто не вирішує проблему, яка є. Вона дійсно є, це правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хочу також оголосити, що на адресу комітету надійшов лист за підписом заступника Міністра оборони щодо цього законопроекту, де зазначається, що Міноборони підтримує зазначений законопроект, мається на увазі не поправка, а законопроект, без зауважень. Нема бажуючих виступити? Тоді пропонується, з огляду на ті зауваження, які були висловлені, цю поправку відхилити. Основний аргумент, що ця норма уже передбачена в законопроекті 1901, якщо в тому вигляді як поправка буде прийнята в цьому законі – це скоріше не полегшить, а ускладнить вирішення проблеми, на яку вона спрямована. Це те, що ми почули з виступів. Хто за те, щоб поправку № 1 відхилити, прошу голосувати. Хто за? Проти? Утримались? Прийнято одноголосно.

Далі переходимо до поправки № 2, яку пропонується відхилити, погоджено... Два, три... Тоді щодо цього депутата шоста поправка, сьома, восьма, дев'ята врахована. Цього ж народного депутата. І тоді ми зараз

переходимо до поправки номер чотири Маркевича, народного депутата. Його немає. Юрій, будь ласка.

БУЗНИЦЬКИЙ Ю.В. Я хочу сказати, що ця поправка... вони там будуть практично від усіх авторів поправок є такий блок, який перекликається між собою. Це як раз особи, які служили, так як було у першій поправці. Тому ця поправка Маркевича вона просто написана трошки іншими словами, але власне це те саме, що було у першій поправці. Таким чином пропонується відхилити також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема хто хотів би висловитись? Хто за те, щоб поправку № 4 авторства депутата Маркевича відхилити, з огляду на ту ж аргументацію. Хто за? Проти? Утримались? Прийнято одногосно.

Поправка № 5 народного депутата Веселової. Я так розумію тут знову буде таж сама логіка аргументації щодо відхилення, зважаючи на те, що вона вже передбачена в законопроекті 1901, який підготовлений до другого читання. Не бачу бажаючих висловитись. Хто за те, щоб поправку № 5 відхилити, прошу голосувати. За? Проти? Утримались? Колега Чубаров? Утримався. Один утримався. Прийнято.

І таким чином ми... Десята, остання поправка народного депутата Мельничука. Прошу, Юрій.

БУЗНИЦЬКИЙ Ю.В. Поправка Мельничука стосується того, що він пропонує, щоб цей закон набув чинності після набрання чинності Закону про внесення змін до Закону України щодо проходження військової служби в Збройних силах України. Я хочу проінформувати, що шостого десятого це Закон вже набув чинності і тому вона як би автоматично...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція відхилити цю поправку № 10. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. За? Проти? Утримались? Прийнято одногolosно. І хочу наголосити, що поправка № 9 вона врахована.

Таким чином ми розглянули ті поправки, які були за результатами розгляду дев'ять з десяти поправок пропонується відхилити і одну поправку, вона у порівняльній таблиці є дев'ятою, вона врахована.

Розгляд питання закінчено. Тоді ми переходимо до другого пункту порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до Закону України «Про закордонних українців» щодо набуття статусу неповнолітніми, реєстраційний номер 3029. Це ми розглядаємо до першого читання.

Будь ласка. У нас немає авторів народних депутатів, але я думаю варто його розглянути у будь-якому разі. Хто хотів би висловитись з приводу цього закону? Валерія Володимирівна, прошу.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую, Григорію Михайловичу. Власне проект Закону мало що змінює в сьогоднішньому регулюванні долі закордонних українців. Єдине, на що б хотіла звернути увагу комітету і що є, як на мене, абсолютно неприпустимим. Національна комісія забезпечує ведення реєстру осіб, яким надано та стосовно яких припинено статус закордонного українця. Це спроба порушити Закон «Про захист персональних даних». Мета створення такого реєстру не визначена. Хто буде мати доступ до цього реєстру, яким чином формуватиметься цей реєстр не зрозуміло. Враховуючи це, отут у мене категоричні заперечення проти того, що така норма взагалі може існувати.

Я, чесно кажучи, навіть з банальної логіки я не знаю підстав для ведення такого реєстру, але тим більше осіб, яким припинено статус закордонного українця. Але той, хто написав проект Закону він також не визначив мету і склад цього реєстру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Хто хотів би ще висловитись з приводу цього закону? Лариса Володимирівна Дір, МЗС. Прошу до мікрофону. Директор департаменту світового українства та культурно-гуманітарного співробітництва МЗС. Натисніть клавішу.

ДІР С.В. Доброго дня всім присутнім. Дякую, пане головуєчий, за надане слово. МЗС взагалі не підтримує положення цього законопроекту і в частині ведення реєстру, оскільки не визначено хто буде вести, за якими критеріями. По-друге, сам законопроект не містить норм, які мають містити акти у формі закону, вони носять технічний характер. Більше того, хочу привернути увагу, що законопроект було внесено до набуття постановою Кабінету Міністрів чинності 18 листопада, якою ми внесли зміни в склад Національної комісії і запросили до членства, коли будуть розглядатися представника вашого комітету в тому числі. І до порядку оформлення, там де технічні зміни були на п'ятдесят відсотків враховані і стосовно продовження і... В принципі я хочу сказати, що реєстрація все одно існує. Коли наші установи закордонні приймають пакети документів все одно в якийсь спосіб існує набір даних. Єдине, що теж ми внесли зміни до заяви, які заповнюють закордоні українці, а це громадяни іноземні або особи без громадянства. В заяві в кінці вони дають згоду на обробку персональних даних. Так що ми взагалі відхиляємо цей законопроект, оскільки частину вже враховано постановою, яка набрала чинності. Частково, наприклад що стосується громадян до 16-ти років воно, по-перше, є затратним для держави, а по-друге, я маю великий сумнів що до 16-ти років людина достатньою мірою себе само ідентифікує як українець. А це вимога критерію, стаття по моєму третя Закону про закордонних українців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Володимирівна, маленька ремарка. МЗС не може відхиляти, це Верховна Рада може робити.

ДІР С.В. Не підтримує. Я перейшла повноваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колега Пацкан, прошу.

ПАЦКАН В.В. Так як цей Закон є предметом відання підкомітету, який я очолюю. Є дві норми. Давайте говорити відверто. Перше, це створення чергового реєстру, яким хочуть хтось потім скористатися зманюпулюватися. Сама в принципі ідея досить непогана. Іде мова про наприклад як національна карта поляка. Я цілком не погоджуюсь з МЗС зараз в частині тій, що ви розказуєте, що нам не треба, що не розуміють діти в 14-ть років. Нам треба виховувати націю і там нам треба виховувати націю, щоб вони розуміли, що вони українці. Але чи в такий спосіб, чи через такий Закон, котрий буде знову зараз створювати чергову базу даних. Я проти такого Закону. Але сама ідея досить непогана. Але зараз це додаткове навантаження на бюджет, ми прекрасно розуміємо, що у держави коштів таких...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В чому навантаження?

ПАЦКАН В.В. Реєстр, розробка, проведення реєстру, ті ж самі картки. Це нові робочі місця. Добре, якщо би їх можна було створити, але чи воно буде готове. Зараз, у цей час я не берусь сказати, що воно буде зараз підтримано. Давайте, моя пропозиція пане Голово, відхилити, а саму ідею, якщо розробники хочуть, можуть викласти в якійсь іншій редакції або в подальшому сісти навіть можемо в Комітеті створити робочу групу, якщо хочуть ідею. Це йде мова про цю карту виключно категорія осіб від 14 до 18 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто хотів би висловитись. Колега Чубаров, прошу.

ЧУБАРОВ Р.А. В деяких моментах я буду повторюватися. Ну не думаю, що в законі ми маємо врегулювати питання, пов'язане з продовження терміну дії посвідчення чи порядку видання посвідчення. Ну це є внутрішні такі нормативні моменти власне того відомства, в даному випадку – МЗС, яке визначене законом як державним органом управління, через який реалізується цей закон. Отже я думаю, що це просто ми доходимо до дрібниць.

Щодо порушення Національною комісією встановленого строку для прийняття рішення і особа вважається, тобто якщо в відповідний термін не відповіли – особа вважається. Я тут вважав би це дуже таким спірним таким підходом. Я не можу зараз уявити які можуть бути випадки. Інша справа, що в даному випадку Національна комісія, вона має прийняти протягом 90 днів рішення – будь-яке, мотивовано і проінформувати заявника. Може бути, я не виключаю, може бути таке, що в якомусь конкретному випадку Національна комісія не зможе прийняти позитивне рішення, то буде відповідно рішення не позитивне і може знову звертатися, але. Ну тобто я от до цього підходу ставлюся із сумнінням таким. Ну звичайно от врегулювання: як, коли вручається – все це хай будуть внутрішні такі моменти власне Національної комісії. По реєстру - сказали. Достатньо рішень, якими вони будуть, яким оформлюється цей статус, якщо комусь там треба перевірити коли хто там отримав - хай вони звертаються до архіву своїх рішень, але реєстру так не можна робити.

Щодо неповнолітніх дітей, я приймаю те, що говорить колега Пацкан, але не можу і зовсім виступити проти того критерію, який є самоусвідомлення. Ми можливо все таки вік могли би трохи зменшити до 14 років, а якщо хтось хоче залишити взагалі, тобто не буде нижнього порогу щодо дітей, ну я думаю, що заяви одного з батьків – тут ми можемо втрутитися в сферу дії законодавств інших країн. Треба подивитися, бо я знаю, що в деяких країнах отакі статусні речі для дітей – вони вирішуються, дається згода виключно за згодою обох батьків. Щоб не втручалися в такі

сфери, які будуть уже судовими для людей, які ми нібито хочемо, ну не нібито, які ми хочемо зробити таке ще добре.

Я погоджуюся з колегою Валерієм Пацканом. Я теж думаю, що можливо ми могли би відхилити це, але пропонувати авторам, якщо ви пропонуєте їм і Комітет погоджується, робочу групу.

Я можу сказати, що ми нещодавно на виконавчій раді Всесвітнього конгресу кримських татар, ну я розкриваю карти можливо для МЗС, ми дали завдання деяким нашим діаспорянам, щоб вони пройшлися по цьому маршруту як отримати взагалі закордонного українця і які виникають... Тобто тест такий зробити і потім нам просто письмово повідомити де виникають які питання, якщо вони виникають. Просто ми думали, що ми таким чином приблизимося до цього закону. Але ніхто не має нас чекати. Я думаю, що якщо у нас буде потреба, ми самі щось таке подібне зробимо. Те, що пропонували автори в такому обсязі – воно є зайвим. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ще є бажаючі ще висловитись з цього закону. Маленька довідка в контексті неповнолітні маються на увазі 14 – 18 років. Це оця ось рамка. Але думаю коректно було б з урахуванням того, що тут немає також присутніх самих авторів закону висловитись за повернення цього законопроекту авторам законодавчої ініціативи на доопрацювання. Хто за таку пропозицію прошу голосувати. Хто за? Проти? Прийнято одногolosно. Ну і ми висловимо всі зауваження, які були, додатково.

Переходимо до розділу законопроектів, з опрацювання яких Комітет наш не є головним.

Третій пункт проект Закону про внесення мін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення кваліфікації злочинів за ознаками національної, расової чи релігійної ненависті або ворожнечі 2314. Депутат Дмитренко був запрошений, його немає. В будь-якому разі ми можемо це обговорювати. Прошу, колега Рабінович до нас приєднався. До вас було побажання на початку офіційного засідання, висловив колега Чубаров, він

вам в приватному порядку його висловить. Тому зараз переходимо до пункту третього – 2314. Будь ласка хто хотів би взяти слово. Будь ласка Богдан Глоба, до мікрофону.

ГЛОБА Б. Богдан Глоба, виконавчий директор Всеукраїнської благодійної організації «Точка опори». Ми зокрема працюємо зі 161 статтею Кримінального кодексу в роботі благодійної організації і супроводжуємо судові кейси щодо розслідування злочинів на ґрунті ненависті. Щодо законопроекту у нас є така засторога. Зокрема автор законопроекту пропонує в другій частині 161 статті прибрати слово «насильство», що, зокрема, на нашу думку, призведе до того, що розслідувати злочини, кваліфікувати нашої поліції злочини на ґрунті ненависті, які пов'язані з насильством, буде неможливо. З іншої точки зору 67 стаття Кримінального кодексу, яка є переліком ознак обтяжуючих злочинів вона є закритою. Тобто там є тільки раса, національність і релігія. 161 стаття - відкритий список ознак, туди входять всі інші ознаки також. Відповідно на прикладі. У нас був інцидент з побиттям ЛГБТ-активістів на прайді і цей злочин розслідується поліцією в тому числі по 161 статті як злочин на ґрунті ненависті за ознакою гомофобії. Зараз він може розслідуватися, так як 161 стаття є відкритою і відповідно у другій частині є насильство. Якщо ми це слово «насильство» прибираємо з другої частини, відповідно злочини, які пов'язані з дискримінацією, розпалюванням ворожнечі і так далі – уже поліції буде вкрай важко кваліфікувати, а вірніше неможливо буде кваліфікувати за 161 статтею. І тут який нюанс: інших статей, які б обтяжували злочини за іншими ознаками в Кримінальному кодексі немає. Тобто у нас виникає прогалина така законодавча. Що якщо ми в 161 прибираємо, що можливо, то ми повинні були одночасно вносити і тоді цей список ознак в інші статті як обтяжуючі. Наприклад там тілесні ушкодження і так далі. От є один з прикладів кінотеатр «жовтень», який теж коли підпалили разом з людьми, це теж було повинно було кваліфікуватись як 161 стаття, це був злочин на ґрунті

ненависті пов'язаний з насильством до однієї з груп меншин. На жаль поліція це кваліфікувала як хуліганство і замість покарання позбавлення волі до 5 років, що передбачено 161 статтею, до них застосували 2 роки умовно. Тобто, підсумовуючи, від правозахисних організацій, які працюють зокрема з ЛГБТ тематикою, зі злочинами на ґрунті ненависті за ознакою гомофобії, ми просимо цей законопроект або доробляти, або рекомендувати відхилити, тому що він створить отаку юридичну прогалину, де ціла низка ознак, тобто не тільки злочини на ґрунті гомофобії, а там пов'язані з інвалідністю, статі, національності, іноземці і так ділі, які пов'язані з насильством, вони уже не можуть бути притягнуті за другою частиною 161 статті. Хоча сама судова статистика показує, що ця стаття використовується вкрай рідко, вона дійсно потребує реформування, зміни, продумування як це прописати, тому що я, наприклад, роздрукував собі судову статистику скільки судових справ дійшло до по 161 статті, зокрема за перше півріччя 2015 р. – це 3 справи. От щоб ви розуміли з усіх злочинів, які міліція кримінальних справ, які вона розпочала, дійшло тільки 3. За весь минулий рік це було 4 справи, які дійшли до суду. Тобто сама стаття потребує скажемо так змін і аналізу чому вона не працює. Вона дійсно не працює. І рахували також справи, відкриті проти іноземців у нас, поліція подає звітність щодо нападів на іноземців. І от зокрема приводили статистику, що приблизно тільки 9% нападів на іноземців кваліфікується саме як злочин на ґрунті ненависті, розпалювання ворожнечі по 161, в більшості випадків це кваліфікується як хуліганство, що є неправильним, несправедливим, скажемо так. Тому що рівень покарання зовсім різний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдане. Зрозуміла суть ваших зауважень. Я бачу ще Яна Салахова, Міжнародна організація з міграції. Будь ласка до цього мікрофону можна. А (*нерозбірливо*) потім Валерія Володимирівна Лутковська.

САЛАХОВА Я. Доброго дня. Дякую за надане слово. Я представляю не тільки Міжнародну організацію з міграції, наша організація разом з УВКБ ООН координує мережу громадських організацій, яка називається «(нерозбірливо) розмаїття», яка з 2007 р. займається моніторингом злочинів на ґрунті ненависті, переважно за етнічною, релігійною ознакою, ознакою громадянства. І я хотіла теж висловити декілька коментарів, враховуючи результати того моніторингу, який ми ведемо. Тобто мета законопроекту – удосконалення кваліфікації і одним із засобів пропонується уніфікувати термінологію, яка дійсно у різних статтях Кримінального кодексу використовується такі поняття як розбрат, ворожнеча і нетерпимість. У різних статтях використовуються відповідно різні поняття. Ми вітаємо як би цю ініціативу, але це стосується не тільки статей Кримінального кодексу і є багато інших нормативно-правових актів, в які мали б бути внесені відповідні зміни. Але ми не вважаємо, що саме заміна просто слів призведе до того, що ці злочини слідчі, які відповідають саме за кваліфікацію, будуть робити це краще. Я погоджуюся з попереднім виступаючим з Богданом щодо того, що за умови якщо у нас відсутнє зміни до частини третьої статті 67, яка буде містити або відкритий перелік, або розширений перелік кваліфікуючих ознак, відповідно прибирання з частини другої статті 161 об'єктивної сторони злочину – насильства призведе до того, що дійсно певні групи населення, які можуть зазнавати насильства з таких мотивів, вони просто будуть позбавлені можливості якби притягати до відповідальності цих порушників. Тому, з нашої точки зору, ми так само підтримуємо щоб можна було відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запитання до виступачки. Колега Логвинський запитання до.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Дякую. Пані Салахова, скажіть, будь ласка, в даному випадку якщо не буде встановлено насильство, або буде встановлено насильство, загалом не можна буде притягнути особу чи вона буде повинна

кваліфікуватися за іншою статтею Кримінального кодексу України? Бо насильство, як ви розумієте, - це окремий злочин і навіть якщо в даний час я подивився санкцію статті – це до 5 років позбавлення волі виключно. А за насильство, якщо ми говоримо не виключно за 296 як хуліганство, а це може бути навіть замах за 115, погрози або тяжкі тілесні – це зовсім інші статті, які мають значний термін. Тому мені не зрозуміла позиція. В даному випадку це збільшує, навпаки не дає можливість зараз кваліфікувати. Можна кваліфікувати за сукупністю злочинів, тобто можна кваліфікувати за частиною першою, а та, наприклад, за іншою.

САЛАХОВА Д. Дякую за запитання.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Зрозуміло запитання. Тобто можна кваліфікувати за декількома статтями, але якщо є насильство, то це значно більше покарання повинно бути встановлено.

САЛАХОВА Д. Є дві частини відповіді на ваше запитання. По-перше, злочини на ґрунті ненависті, яких визначає ОБСЄ – це окрема категорія злочинів, які визначають злочини не проти конкретної особи, а проти групи осіб. Тобто ненависть – це злочин-повідомлення, який посиляє повідомлення ненависті не конкретно до африканця або представника ЛГБТ-спільноти, а до всієї спільноти, до якої належать ці люди. Відповідно люди, коли вони дізнаються про такий злочин, відповідно вони розуміють, що будь-який наступний раз ця людина може стати жертвою такого злочину. І відповідно окремий є департамент в ОБСЄ, окремо ведеться моніторинг саме цих злочинів, оскільки в них є імовірна вірогідність масштаб таких злочинів може бути набагато ширший. Ну насправді в Криму ми бачимо за етнічною ознакою, так само етнічний профайлинг стосується і українців, і кримських татар – це фактично те саме, тільки на іншій території в іншому контексті.

Друге питання. У нас насправді є, в 2009 році були внесені зміни до Кримінального кодексу: 121, 115, 122 і інші статті містять частину другу, але знову таки – це закритий перелік. Там лише кваліфікуючими ознаками за мотивами расової, національної, релігійної ворожнечі. Відповідно знову якщо у нас з'являться випадки з проявами ненависті до інших категорій осіб, відповідно у слідчого чи у прокурора просто немає інструментарію для того, щоб кваліфікувати їх відповідним чином. І саме врахування мотива ненависті для потерпілих в цьому злочині, тому що злочин проти їх ідентичності, важливий для того, щоб вони довіряли правоохоронним органам, що вони ефективно будуть розслідувати ці злочини.

Ми в понеділок представляли результати моніторингу за 10 місяців і половина потерпілих не звертаються до правоохоронних органів, тому що вони вважають, що не буде ефективно розслідуваний цей злочин і це будуть марні дії. Відповідно більшість таких злочинів залишаються латентними, ми просто по них не знаємо. Саме через це і це коло можна змінити якраз тим, що ми кваліфікуємо їх так. Я завершую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за відповідь. Валерія Володимирівна Лутковська.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую дуже Григорій Михайлович. При тому, що я підтримую абсолютно позицію двох попередніх виступаючих і мені здається, що дійсно такі зміни щодо прибирання слова «насильства» з сьогоdnішнього закону, вони дійсно можуть потягнути негативні наслідки. Крім того хотіла б звернути увагу ще на один аспект. На сьогоdnішній день стаття 115 містить спеціальну частину з мотивів расової, національної, чи релігійної нетерпимості. Всі більш-менш розуміють що це таке. Ми хочемо замінити расову, чи національну, чи релігійну ненависть або ворожнечу. Скажіть мені будь ласка, то підозрюваний має обов'язково слідчому сказати, що він конкретно ненавидить представників ромської меншини для того, щоб

потім кваліфікація пройшла? Тому що емоційна – це значно більш, скажімо так, жорстко забарвлено слово. Яким чином будуть доводити слідчі наявність от цієї обставини, враховуючи те, що вони і так до сить рідко відмовляють у застосуванні цієї частини статті 115. А якщо ми ще більш жорстку номінацію введемо, вони просто не будуть її доводити, вони просто не будуть казати, що в них є підстави говорити про ненависть. І все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Чи є бажані ще висловитись з цього приводу. Тоді колеги обговорення показали із того, що ми почули від Уповноваженої і представників експертного середовища, що цей проект скоріше нашкодить ніж вирішить проблему. І в даному випадку з урахуванням цього обговорення щодо конкретних пропозицій і думок, загальна думка була рекомендувати цей проект відхилити. Тоді відповідно з більш конкретними деталізаціями цієї рекомендації ми і направим таку, в який Комітет ми розглядаєм?, правоохоронної діяльності до цього Комітету. Нема заперечень? Приймається.

Наступний пункт четвертий. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення державного контролю за дотриманням права на доступ до публічної інформації, захист персональних даних та звернення громадян 2043а. Група народних депутатів є авторами, вони не є присутніми, але ми можемо його розглядати. Ні, оскільки це є там, де ми не головними. Коли головними (*нерозбірливо*), а тут ми не маємо заборгованість Комітету. Валерія Володимирівна, будь ласка.

ЛУТКОВСЬКА В.В. Дякую дуже Григорію Михайловичу, я просто одразу хочу сказати – це була надзвичайно моя велика помилка віддати законопроект, який розроблений в недрах секретаріату Уповноваженого в Комітет з питань інформації, не запросивши жодного з депутатів нашого Комітету до співавторства, але просто їх предмет відання. У зв'язку із цим

власне ці члени Комітету є авторами, але ну так відверто кажучи якщо не дивитись на прізвища хто зареєстрував, можу сказати, що проект закону був розроблений секретаріатом Уповноваженого і ми готові його представити і відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це випадок, коли (*нерозбірливо*). Так, ну йдеться про те, що фактично посилюється доступ до інформації, також відповідно спрощується механізм притягнення посадових осіб за перешкоджання такому доступу і також чітко зазначається, що Уповноважений Верховної Ради є відповідальним за нагляд за виконанням цього Закону про доступ. Чи є бажані висловитись з цього приводу крім тих, хто вже висловились? Є запитання? Колега Рабінович, будь-ласка.

РАБІНОВИЧ В. З. У меня два маленьких вопроса по этому закону. Во-первых, там второе нарушение в этом законе, если человек уже один раз притянут до административной ... у него пятьсот окладов необлагаемых. Ну вот если человек работает, то с него пятьсот месяцев надо работать на эту...как сказать ...может немножко это как-то все-таки по варварски ... как-то совсем уже ... пятьсот окладов ... я такое не знаю... Это первый мой вопрос.

И второй вопрос: там написано, что те люди, которые имеют право всем этим заниматься написано как раньше было «уповноважені представники секретаріату», а теперь написана такая фраза – «та інші люди». То есть я немножко хочу объяснения. Это получается, что можно брать ... раньше понятно, это люди, ваш секретариат, какой-то есть вопрос, работают. Сейчас можно взять там любого человека, поручить ему, сказать я поручаю он идет работает ... вот здесь у меня два вопроса.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерія Володимирівна, прошу.

ЛУТКОВСЬКА В. В. Дякую за запитання. Ну, по-перше, ми з Вами говоримо про виключно публічну інформацію. Тобто це посадові особи, які один раз вже відмовили суспільству в наданні суспільно необхідної інформації. Це друге порушення конкретної посадової особи, яка знову порушила закон в частині інформації, яка є суспільно необхідною. Це по-перше.

По-друге, такі розміри штрафів вже є в Кодексі про адміністративні правопорушення, містяться в інших статтях, це не є щось таке що захмарно виходить за межі Кодексу про адміністративні правопорушення. Це стаття ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вторая желтая карточка.

ЛУТКОВСЬКА В. В. Да, десь так.

(загальне обговорення)

РАБІНОВИЧ В. З. ... Снимаю вопрос ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І друга частина Вашого запитання.

ЛУТКОВСЬКА В. В. Друга частина запитання пов'язана із тим ... я хотіла би звернути увагу на те, що до жовтня 2014 року питаннями контролю за доступом до публічної інформації займалась система прокуратури. Ви собі уявляєте, що це таке? Це аж до районного рівня прокурори, які мали право ініціювати питання про притягнення до адміністративної відповідальності, аналізувати і так далі і так далі.

З жовтня 2014 року рішенням парламенту це передано в функцію Уповноваженого з прав людини, на всяк випадок можу сказати, що взагалі секретаріат Уповноваженого - це близько двохсот осіб, ми до двохсот ще не дійшли і регіональних офісів у мене немає, їх офіційно лише три. Тому,

відповідно, нам треба думати, яким чином ефективно виконувати покладені на нас завдання.

У зв'язку з цим нами розроблена ціла мережа моніторів з громадянського суспільства, які мають право з нами співпрацювати. Вони відповідним чином навчені, вони пройшли тренінги, вони пройшли схвалення експертною радою, і так само, за аналогією, як працює система «Омбутсмен+», в рамках національного превентивного механізму проти катувань, коли в закриті заклади будь-якого типу може зайти не тільки працівник секретаріату, а у нього є обов'язок зайти разом з представником громадянського суспільства з цивільним монітором, який пройшов відповідне навчання і має мандат.

Так само і за такою ж системою ми плануємо працювати з цивільними моніторами з суспільства, які будуть разом з нами займатись питаннями доступу до публічної інформації, що є логічним з огляду на те, що це інформація, яка якраз є суспільно необхідною, суспільно цікавою, або такою, що турбує суспільство. Відповідно ми зараз таких моніторів вже практично до кінця підготували. Зараз вони пройдуть схвалення, ну в разі надання нам такої можливості, вони пройдуть схвалення Експертною радою, вони отримують відповідні мандати і будуть діяти в межах тих повноважень, які будуть надані їм цим мандатом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерія Володимирівна. Було запитання, були відповіді. І я більше не бачу бажаючих висловитись. Була одна пропозиція – рекомендувати головному Комітету прийняти за результатами розгляду в першому читанні цей законопроект за основу. Нема інших пропозицій? Приймається. Дякую.

І ми переходимо до розділу «Інші питання». Нагадаю, пункт п'ятий – це інформація Міністерства культури, щодо інституційного забезпечення прав національних меншин у ході децентралізації та міжрегіонального співробітництва.

Передмова коротка. Прошу колеги з Мінкультури до мікрофону.

Нагадаю, ми кілька разів, як Комітет, запрошували Міністра культури на засідання нашого Комітету, на жаль, станом на сьогодні, ні одне із наших запрошень не було прийнято у вигляді самого Міністра. І нещодавно, я, колега Брензович, колега Джемільєв мали можливість спілкуватися вже третій раз за останні півроку з Комісаром ОБСЄ з питань національних меншин послом Торс, де, знову таки, піднімалося питання наскільки інституційно є забезпеченим це питання.

Особливо з огляду на те, що, незважаючи на рекомендації парламентських слухань, які відбулися ще навесні цього року, потім Уряд прийняв рішення, без консультацій із громадськістю і не поставивши до відома і Комітет, про ліквідацію посади Уповноваженого з питань етнонаціональної політики.

Ми кілька разів поверталися до цього питання і вирішили зараз винести на обговорення Комітету, особливо з огляду на те, що з великою ймовірністю будуть не лише персональні, а й структурні зміни в майбутньому Кабінеті міністрів, для того, щоб Комітет мав поінформовану думку щодо напрямку, змісту і таких змін.

У нас присутні сьогодні – Михайло Євгенович Подюк, Заступник директора Департаменту релігій і національностей Міністерства культури України, до речі ще одне питання, яке піднімалося, наскільки доцільно релігії і національності продовжувати об'єднувати в одній структурі. І Володимир Дмитрович Ходаківський – начальник Відділу національних меншин та української діаспори Міністерства культури. Будь-ласка, представтесь і Вам слово.

ПОДЮК М. Є. Подюк Михайло Євгенович – заступник директора Департаменту у справах релігій і національностей. Ну, хотів би одразу відмітити, що у нас дещо такий спеціалізований пункт цей ... дещо так відповідної спеціалізації, тобто мова йде саме в рамках децентралізації і

регіональної співпраці хоча ми, моя думка, наприклад, бачити це питання трошки ширше в загальному контексті. Я, можливо, побудую свою доповідь так з врахуванням цього.

Ну питання, якщо ми говоримо про децентралізацію та міжрегіональну співпрацю, то тут важливими є два пункти. Це забезпечення здатності місцевих органів влади реалізувати державну етнонаціональну політику, от. І другий пункт – це можливість, взагалі здатність забезпечити роботу центрального органу влади, який би здійснював відповідну координаційну роботу місцевих профільних підрозділів і забезпечував би, також, інформаційно-аналітичну роботу, готував би відповідні пропозиції до законодавства.

От якщо ми говорючи саме про центральний орган виконавчої влади, то ми мусимо відмітити що останнім часом дуже багато звернень є, ну достатньо велика кількість і від національних, громадських організацій національних спільнот України і народних депутатів щодо того, що взагалі ліквідація окремого органу, Державного комітету у справах національностей та релігій була помилковою, оскільки з того часу спостерігається деяких спад комунікацій між спільнотами національними.

Це такі звернення ми отримуємо і крім того необхідно згадувати , також, відповідні Резолюції Ради Європи, які говорили про необхідність належного інституційного забезпечення, зокрема, у вигляді, можливо, окремого органу. І також це питання піднімалося, дійсно, на зустрічі з Верховним Комісаром у справах національних меншин Астрід Торс з В'ячеславом Анатолійовичем Кириленком зокрема. От такі у нас є, як кажуть, вхідні дані.

Я представляю позицію Міністерства культури в цілому, вона ґрунтується на тому, що більш доцільним, можливо, є підсилити інституційну спроможність самого Департаменту у справах релігій, національностей. Оскільки зараз там працює, всього-на-всього, діє один відділ у справах національних меншин та української діаспори. В його

штатній структурі тільки четверо працівників і керівник, тобто п'ять чоловік у нас забезпечують усю галузь. От.

Це, очевидно, недостатньо і є спільне бачення, що за рахунок тих скорочених одиниць в Кабінеті міністрів України, підсилити Департамент, утворити там Управління у справах національностей, в якому б діяло два відповідних відділи, це кількістю п'ять чоловік чи там вже ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну це вже чули ми інформацію раніше. Я дякую задля того, щоб колеги далі могли задати запитання, будь-ласка, є ще дві хвилини для ...

ПОДЮК М. Є. Я постараюсь коротше ... ну відповідно ми вже підготували законодавчі ініціативи, але, якщо повертаючись знову, якщо повертатись до децентралізації та міжрегіональної співпраці, хотів би згадати, що зараз Міністерством юстиції здійснюється підготовка Плану дій щодо реалізації Національної Стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента.

Міністерство культури вийшло з відповідними пропозиціями, звернулося ... от ... і серед них, окрім розробки системного законодавства взагалі в цій галузі, є внесення до чинного законодавства передбачення в новоприйнятих законодавчих актах у сфері етнополітики механізму утворення та діяльності дорадчих органів представників національних спільнот в органах державної влади та місцевого самоврядування ... в усіх, як центральних так і місцевих рівнях. Тобто тут мова, взагалі, йде про дорадчі органи, які би утворювалися при місцевих органах влади і, в тому числі, і при центральних, як це було Рада міжнаціональної злагоди, яка діяла при Кабінеті міністрів.

В той же час окремими організаціями були внесені такі пропозиції, як, наприклад Громадською організацією «Діаспора чеченського народу», Громадською організацією «Інтернаціональних союз», щодо утворення

окремого органу центральної влади у сфері етнополітики. Було такі пропозиції внесено, от.

І також там була пропозиція, щодо утворення при облвиконкомах, якщо це будуть новоутворені облвиконкоми, або при чинних місцевих державних адміністраціях відповідних структурних підрозділів, які би спеціалізувалися у сфері національних меншин. От. Ну це так ... щоб не забирати час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую за інформацію. Переходимо до обговорення. Колега Брензович ... у Вас ... будь-ласка.

БРЕНЗОВИЧ В. І. *(мікрофон вимкнений)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ ... Хоча є вісімнадцять тисяч прокурорів і десять тисяч суддів...

БРЕНЗОВИЧ В. І. *(мікрофон вимкнений)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую колезі Брензовичу. Власне ми саме на це саме і звертали увагу, що передбачаються лише персональні зміни в Уряді, а й йдеться про структурні зміни і в цьому сенсі позиція Комітету залишається послідовною, що Комітет вважає, що має окремо бути структура з достатнім повноваженнями, персоналом і відповідним фінансуванням, для того, щоб відповідати на всю складність і багатогранність проблематики. Зокрема, з огляду на те, що всі сприймають, також, що Закон про національні меншини від 92 року потребує, вже достатньо застарів і потрібно оновлення цього Закону. Навіть і ця причина.

Тоді, будь-ласка, чи є ще бажані виступити?

Я в черговий раз хочу зазначити, що, можливо, неповага до Комітету – це засильне слово, але оскільки ми вже, якщо не помиляюсь, п'ятий раз

запрошуємо Міністра культури на засідання Комітету, можливо, на шостий раз, коли ми запросимо, Міністр культури, все ж таки, прийде на засідання. Я розумію наскільки він зайнятий, але ми, також, байдики не б'ємо.

І тоді можливо ми за підсумками обговорення ще раз зазначили, проінформували Кабінет міністрів про висновки до яких дійшов, в черговий раз, Комітет з прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин щодо необхідності створення, колега Брензович, тоді це більш чітко сформулює, окремої структури ...

БРЕНЗОВИЧ В. І. *(мікрофон вимкнений)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так і ті, хто побажають додати до цього формулювання, ми також це додамо. Я дякую за інформацію.

ПОДЮК М. Є. Я хотів би лише доповнити, що мова там, насправді, йде про утворення двох відділів, які будуть займатися конкретно справами національних меншин, але з іншого боку, враховуючи ті амбітні завдання, які ставляться Планом дій Національної Стратегії, очевидно що ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. І зараз ми переходимо, чергове питання в іншому, воно коротке – про звернення народного депутата України, Голови Постійної делегації Парламентської Асамблеї Ради Європи Ар'єва щодо підготовки та внесення до Верховної Ради законопроекту спрямованого на врегулювання питання зниклих безвісти осіб відповідно до Резолюції ПАРЕ 2067, яка була прийнята в цьому році, і має назву «Зниклі особи під час конфлікту в Україні».

У вас є цей лист, є розуміння до того, що фактично це мало б бути виконано Україною і, відповідно, Мінюст мав би такий розробити, якщо Мінюсту ще потрібно від Комітету підтвердження актуальності, необхідності реагування на цю Резолюцію, я думаю, ми можемо депутату Ар'єву це ще раз

підтвердити, якщо Логвінський, який є Заступником голови делегації, не вважає за інше. Тоді ми підтримуємо колегу і відповідного листа надіслати.

Сьомий пункт порядку денного, але перед тим, я хотів би, щоб ми трошки ... окреме питання, трошки інше в порядку інформації. Хочу нагадати, що Парламент ще має завершити розгляд законопроектів пов'язаних з другим етапом Плану дій щодо лібералізації візового режиму, це не лише стосується законопроектів прийнятих в першому, а й в другому читанні.

За інформацією, яка є зараз, засідання високої групи, групи високих посадових осіб, яке планувалося в Брюсселі на 10 листопада, зараз перенесено на 24 листопада, тобто дається ще два тижні, відповідно. І, нагадаю, що коли ми розглядали законопроект 3159, який стосувався судового захисту іноземців та осіб без громадянства та урегулювання окремих питань пов'язаних з протидією нелегальній міграції, з огляду на абсолютно неприйнятну якість закону, який був, проекту закону, ми, враховуючи обставини і покладаючись на ініціативу проявлену колегою Логвінським, а потім під час обговорення і колегою, одним із депутатів з Самопомочі, Федоровичем, прийнято рішення про створення робочої такої групи. Відповідна комунікація від мене, як Голови Комітету, я розумію, що колега Логвінський також зараз цим займається. Хотів би поінформувати, що це є нагальним для того, щоб на пленарний тиждень, який запланований з 24, це можна було здійснити. Це перша така інформація.

Друга - стосується ініціативи від Харківської правозахисної групи Київського діалогу – це ініціатива спільна кількох німецьких фундації та Фонду «Відродження», які провели круглий стіл «Права людини в період військового конфлікту та реформ. Рекомендації правозахисників.» та підготовлені зараз, розроблені рекомендації щодо дотримання прав людини і пропонується, щоб Комітет, я підтримую, як Голова, цю ініціативу, виступив співорганізатором проведення круглого столу в Верховній Раді, де були б представлені ці рекомендації.

І ідея така, щоб 26 листопада, це четвер, пленарного тижня, в перерві між засіданнями з 14:30 до 16 провести такий круглий стіл, де б були представлені рекомендації, або в 11 або 12 кімнаті, це на Грушевського. Це така інформація. Якщо нема заперечень ми виступимо співорганізатором.

Наступна інформація, стосується того, що до мене, як до Голови Комітету, звернулася офіс Верховного Комісара ООН у справах біженців з інформацією про те, що 26-27 листопада в Південній Африці буде проведена конференція з питань осіб без громадянства і від Комітету є запрошення до двох, направити, делегувати двох членів Комітету для участі у цьому заході. Витрати на що сплачуються ООН. При цьому зауважено, що дуже бажано, щоб одним із делегатів була жінка. Оскільки у нас в Комітеті є дві жінки, одна з яких не претендує, оскільки вона є зараз зайнята серйозними справами державного будівництва, Ірина Сусллова зголосилася поїхати. У мене є звернення до колег інших, чи хто бажає взяти участь у цій ООН-івській конференції 26-27 у сонячному Кейптауні? Я тоді прошу до кінця сьогоднішнього дня висловити... Колега Брензович бажає також. Тоді прошу підготувати від мого імені... Дякую.

І останній пункт порядку денного. Колеги, це щодо проведення виїзного засідання Комітету. Я у вступному слові про це говорив. І я хотів би надати слово Альоні Виноградовій з організації «Право на захист». Будь ласка.

ВИНОГРАДОВА А. Дуже дякую, Григорію Михайловичу! Шановні народні депутати, з моменту початку внутрішнього переміщення пройшло вже більше півтора року. За ці півтора року вже дуже багато чого відбулося і в гуманітарному плані, і в плані законодавчих змін. Верховна Рада вже навіть встигла прийняти зміни до основного Закону «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Проте навіть станом на сьогодні залишається дуже багато положень цього закону, які так і не почали виконуватись. Є дуже багато нормативно-правових актів Уряду України, які

з одного боку були спрямовані на полегшення життя внутрішньо переміщених осіб, але з іншого боку вони так чи інакше обтяжили їх життя. Був запроваджений так званий тимчасовий порядок, правова природа якого досі залишається загадковою для всіх і правозахисників в тому числі. І от ми як громадська організація виступаємо з проханням, пропозицією до членів Комітету розглянути можливість проведення виїзного засідання Комітету на територіях, які були найбільш охоплені внутрішнім переміщенням. Зокрема, ми пропонуємо провести виїзне засідання на території Донецької області в місті Краматорську, оскільки Донецька область вона з 1,5-мільйона внутрішньо переміщених прийняла 1/3. Півмільйона внутрішньо переміщених - це частина області. Саме для Донецької області характерні такі явища як, наприклад, на 160 мешканців офіційно зареєстрованих у місті було прийнято, наприклад, 60-70 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Для Донецької області характерні такі явища як контрольні пункти в'їзду-виїзду на/з непідконтрольних територій, через які щодня проїжджають тисячі громадян, які є офіційно взяті на облік внутрішньо переміщеними, але щодня повертаються на непідконтрольні території. Саме для Донецької області характерні такі явища як логістичні центри, в яких люди з непідконтрольних територій чекали, на відкриття яких люди чекали і зараз вони можуть придбати там товари першої необхідності для життя. Саме для Донецької області найбільш характерні зосередження найбільше місць компактного проживання внутрішньо переміщених осіб. Їх там більше, ніж в інших областях. В Донецькій області працюють польові місії міжнародних організацій і найбільша їх кількість, які надають гуманітарну допомогу внутрішньо переміщеним особам. В принципі Донецька область - найбільш яскравий приклад того, як живуть внутрішньо переміщені особи, з якими проблемами вони стикаються. І от виїзне засідання воно змогло б привернути увагу і Уряду, і парламенту до проблем внутрішнього переміщення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено. Я вчора зустрічався з 16 ректорами вишів Донецької і Луганської областей, які виїхали і працюють в інших містах України. Зокрема, однак з тематик, несподіваним для мене було, вони говорять від 10 до 24 годин іноді цей перетин цього кордону, КПП. А зараз, коли погода міняється на гірше, це абсолютно неприйнятно. Але є й інші проблеми. Отже, я розумію, що з точки зору доцільності проведення тут нема застережень, ми б зробили. Але з огляду на дату, для того, щоб зараз тих колег, які можуть визначитись, можуть зараз скати, якщо ні, то можливо, завтра до середини дня подивитися свої графіки. Тому що пропонується 3-тє. Можливо, це останній проміжок до нового року. Він означає, що ми не можемо там на початку... ні це не сесійний, це робота з виборцями. Якраз тиждень. Сесійний у нас буде з 8 по 11, і з 24 листопада по 27 листопада. Це мається на увазі грудня 3. З виїздом ввечері 2-го і повернення вранці п'ятниця 4-го. Отже, я попросив би тоді, враховуючи, що в нас немає інших колег деяких, щоб ми до середини дня завтра, до 12-ї години з'ясували, чи у нас буде кворум у випадку такого. Ви не зможете. І оскільки передбачається, що тут потрібна дуже серйозна безпекова складова, оскільки міжнародні організації бажано, щоб вони також були. Оскільки передбачається не просто приїхати і провести засідання, а відвідати місця компактного проживання. Як пропонується – один КПП там, де цей перетин здійснюється, поговорити з людьми там було б дуже корисно. Але для того, щоб це було ґрунтовно, треба підготуватися. Отже, тоді рішення, я бачу таке, що ми підтримуємо це. До середини наступного дня до 12-ї години прошу секретаріат з'ясувати можливість колег в цих часових рамках взяти участь у засіданні з урахуванням інформації, яка вже є. Повідомити мені тоді це. І у випадку, якщо у нас буде кворум, він підтверджується з гарантією, ми тоді затверджуємо цю дату. У випадку, якщо ні, опрацьовуємо додатково тоді нову дату, коли це буде можливо.

Останні два невеличких технічних пункти. Нам потрібно затвердити Положення про експертну раду. Воно стандартне. Експертна рада почала

працювати. Я Богдану Глобі хочу подякувати, який проводить ці засідання. І на кожне засідання ми маємо 3-4 експертних висновки від неурядових експертів, міжнародних організацій. Таке положення є. Пропоную його затвердити.

І друге в Різному - інформація. Колега Логвинський, будь ласка.

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Шановні колеги, доброго дня! Хотів би проінформувати про наступне. Я на цьому тижні за запрошенням Міністерства юстиції приймав участь в робочій групі щодо порядку тих проблем, які існують з виконанням рішень Європейського суду з прав людини. Як відомо, що зараз на даний час ми займаємо фактично перше місце по кількості рішень проти нашої держави. І фактично 50% усіх скарг, які надійшли до Європейського суду з прав людини – це з України. Саме в цьому ми вбачаємо, що є системні проблеми, які ми не вирішуємо. До мене звернулися декілька днів тому представники журналістського суспільства про справу Кац проти України. Дуже коротко. Дівчина була журналісткою, вона писала про працівників міліції. Її затримали на 6 місяців, утримували за грати за те, що вона наче б то вкрала якусь там цепочку. Коли було рішення про звільнення з-під варти батьку повернули тіло з ознаками насильства. На жаль, до даного часу жодна людина не покарана. І на даний час не можуть ні понести відповідальність. Прокуратура кожного разу закриває справу. На жаль, такі кричущі випадки вони не є єдині. Їх багато подібних і на жаль, ніхто не відповідає. Так само не відповідає як особиста кримінальна відповідальність так і майновою відповідальністю.

На даний час друге питання, яке зараз стосується, це зараз прийшла пропозиція від пана Бориса Фельдмана про дружнє врегулювання справи в Європейському суді з прав людини на підставі нового положення, яке дозволяє давати відтермінування оплати на сім років. Тобто цінних паперів. Суть справи в наступному...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Йдеться саме про Бориса, не про Олександра?

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Борис Фельдман, да. Це була кричуща справа в 98-99 році, коли за цією справою було зрозуміло, що в зв'язку з політичними переконаннями пана Фельдмана, його майно було заарештовано, він пішов за ґрати, він не дав хибних показів, до яких його схилили. На той час всі правозахисні спільноти захищали, ходили на суди. Так само вся ситуація відображена в відповідях USID та інших міжнародних організацій. Після того, як він спливав термін 5 років перебував за ґратами, було розглянуто справи щодо штрафів, які були використані і ці штрафи були скасовані. Тобто підстави для покарання та підстави для позбавлення майна була знищена. Тобто вона не відбувалась. Так само в цій справі є пльонки Мельниченка, де особисто пан Янукович був виконавцем цього замовлення. Янукович. Тобто Кучма дає вказівку Януковичу, що треба цього жида знищити, а Янукович каже: «Вибачте, на жаль, не можу, бо там справ ніяка. Але є один Луганський суд, який все зробить». Саме тому після того є рішення Верховного суду в зв'язку з тим, що у Фельдмана є стійкі зв'язки в 23 областях України, передати в Луганський суд. Але зараз зрозуміло, що він був позбавлений. Вже не стає питання навіть про порушення. Але в чому полягає проблема з боку державного службовця. Каже: «Вибачте, але ми захищаємо державу, а не права людини. Якщо держава винна, то ми повинні зараз захищати її і не знаходити проблеми навіть, якщо це є виключно Янукович та інші прокурори, які це знищили». І посилаються вони на третю проблему, що каже: «Коли ми не виконуємо рішення Європейського суду з прав людини, відповідно на нас відкривають кримінальне провадження». Але зараз Генеральна прокуратура відкрила вже кримінальне провадження за виконання рішення Європейського суду з прав людини і вони показали мені копії документів, які є в моєї помічниці. Коли Росія направила офіційного листа до Ради Європи, до Кабінету Міністрів про те, що Україна не виконує рішення. І це таке ж саме кричуще як Агрокомплекс проти України. Україна

частково сплатила за рішення Європейського суду з прав людини вже з пеньою з затримкою на рік. Але одразу Генеральна прокуратура відкрила справи, чому ви сплатили кошти? І вданому випадку виглядає так, що фактично правоохоронний блок він фактично не дає можливості виконання Європейського суду з прав людини, з іншого боку ці працівники Уряду та Міністерства юстиції кажуть: «Ми вже тоді не можемо виконувати, не можемо захищати права людини, уступаємо». Саме тому я пропоную – потрібно цим трьом проблемам: щодо притягнення винних до відповідальності, щодо захисту все ж таки прав людини, а не державна позиція захисту Януковича. Прийняти зараз рішення проголосувати перше та друге, та третє. Останнє – це що стосується правоохоронної діяльності. І друге питання – підготувати пропозиції щодо зміни до чинного законодавства, які покладають парламентський або комітетський контроль за цією діяльністю. Щоб могли давати відповідь, що відбувається. Це моя пропозиція. Текст можемо потім узгоджувати.

(мікрофон вимкнено, нерозбірливо)

ПАЦКАН В.В. Одну репліку. До нас ще звернувся, є такий пан Гіржов, котрий висланий з Росії і зараз ніхто не звертає на нього увагу. Видворили з Росії. Він був представником Українського дому в Росії. Він не видворений? *(загальна дискусія)* Може б, ми теж відреагували як Комітет?

(загальна дискусія)

РАБІНОВИЧ В.З. Продолжает сидеть в тюрьме Коцаба. Никому до него дела нету. Я знаю, что вы мучаетесь морально, но я больше. Поэтому у меня все-таки предложение к нашему Комитету. Европейские структуры писали нам. Вам направляли письмо. Я понимаю, что человек никому не нужен, в тюрьме сидит. У нас какая-то пассивная позиция по абсолютному беспределу с человеком. Я его в глаза не видел этого Коцабу. Но я считаю, что это возмутительно до такой степени. По статье 15 лет сидит человек ни

за что в тюрьме. То есть мне кажется, что нашему Комитету надо этот вопрос отдельно как-то вынести, обсудить его, принять какое-то решение. Он сидит по статье. Его даже выпустить нельзя. Ему предъявили там следствие, нельзя его выпустить на поруки, а ему там до 15 лет за то, что он призывал в социальных сетях против мобилизации. Ну это бред какой-то. То есть он попал под эти жернова случайно. Там вот этот, которого уволили, приходил к нам с СБУ, но факт остается фактом. Сейчас человек находится...

(загальна дискусія)

ЛУТКОВСЬКА В.В. Я перепрошую, Григорій Михайлович. Ми постійно присутні в усіх судових засіданнях. Але я хочу звернути вашу увагу на те, що Кримінальний процесуальний кодекс України на сьогоднішній день не містить в якості суб'єкта кримінальної юстиції ні Уповноваженого з прав людини, ні народного депутата, ні Комітет. Тому в будь-якому випадку будь-які звернення, будь що, присутність народного депутат на засіданнях, це є тиск. Можна спробувати депутатам прийти на засідання, ми знаємо випадки, коли народні депутати приходили на засідання і намагалися тиснути на суддів, але на сьогодні цей народний депутат так само знаходиться в ізоляторі Служби безпеки України. Я не про Сиротюка. Одне з обвинувачень, яке йому пред'явлено, одна з підозр, яка йому пред'явлена, це якраз неповага до суду, злісне хуліганство в суді і тиск на суд. Тому...

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. Можна, з вашого дозволу я попитаюсь еще раз. С Мосийчуком – э то отдельная история. Если он повесил известную картину поставил и из-за этого судья увидел картину и так разнервничался, то мне кажется это не совсем правильный пример. Но я предлагаю следующее: у нас над уголовным производством наблюдает Генеральная прокуратура. Мы от Комитета можем сделать какое-то обращение в Генеральную прокуратуру, чтобы те пересмотрели, дали оценку правильно ли проведена квалификация злочину? Еще раз дали какие-то экспертные

заключення експерти, в том числі Фридом Хаус. І їх проінформувати, щоб вони взяли і переглянули. Вот вони в повноваження наше звернення в повному складі нашого Комітету достатньо аргументаційне.

ЧУБАРОВ Р.А. Я дуже дякую, що пан Рабінович підняв це питання. Я хочу, щоб ми трохи комплексно підійшли. Я вчора мав таку неприємну розмову з паном Мураєвим. Я б ніколи до нього не підійшов би і він мене не цікавив би, коли б я не прочитав про те, що я терорист, бандит там фашистський. Я прочитав його інтерв'ю і зацікавився. Я не розумію, чому він не сидить? Бо я знайшов все це в Ютубі. Відповідно, це його повністю без всяких нарізок, це відеоматеріали, де він просто схвалює, що Крим є окупований, що Крим ніколи не повернуть і не треба цього. Це правда, це все матеріали квітня минулого року. Я думаю, що він був впевнений, що Путін піде далі. Отже, я за те, щоб витаскувати з тюрми тих, особливо журналісти, вони більше мають право на розмірковування. А ті, хто сьогодні дають оцінки, приймають політичні рішення. Я підтримую пана Логвинського, якщо ми запросимо Генерального прокурора, то давайте ми комплексно підійдемо по тих, хто сидить в Верховній Раді і має бути кинутий за ґрати, з моєї точки зору. Можливо, прокурор по іншому. Тобто давайте зробимо цю роботу комплексно. Я дам секретаріату Комітету ці зноски там, файли, де воно це все знаходиться.

(загальна дискусія, вимкнено мікрофон)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне засідання у нас 25 листопада. Це пленарний тиждень, середа, 14.30.